

Вид. 3-тє, без змін / С.Ф. Покропивний. – К. : Вид-во КНЕУ, 2006. – 528 с.

3. Федоренко В.І. Оцінка та діагностика фінансового стану підприємства /
В.І. Федоренко // Економіка та держава. – 2004. – № 1. – С. 26-29.

4. Хотомлянський О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства /
О.Л. Хотомлянський, П.А. Знахуренко // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 111-118.

Гайдук Ірина
старший викладач
Львівська комерційна академія
м. Львів

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ КООПЕРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІДПОВІДНО ДО НП(С)БО 1

В умовах глобалізації економіки гармонійне функціонування кооперативних підприємств ґрунтується на достатності фінансових ресурсів, які відіграють важливу роль у розвитку господарської діяльності, зростанні оборотних коштів, посідають значне місце в ефективному управлінні підприємством. Економічну самостійність підприємствам забезпечує наявність власних фінансових ресурсів, які сприяють поповненню власного капіталу, фінансуванню господарської діяльності і соціального розвитку підприємства.

Інформаційною базою про склад власних фінансових ресурсів, джерела їх формування та ефективність використання є бухгалтерський облік. Для обліку власних фінансових ресурсів застосовуються рахунки класу 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань».

З метою наближення національних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних Міністерством фінансів України було затверджено Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», що призвело до змін у групуванні та кодифікації окремих рахунків(субрахунків) 4 класу та статтях I розділу пасиву балансу (звіту про фінансовий стан) [1].

У процесі змін, викликаних коригуванням Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій споживчої кооперації України (Укоопспілки) назву рахунка 40 «Статутний капітал» змінено на «Зареєстрований (пайовий) капітал»[2]. Така заміна є доцільною, оскільки статутний капітал – це капітал, величина якого зареєстрована у Статуті

кооперативного підприємства. У Плані рахунків такі зміни призвели до відкриття субрахунків другого порядку (рахунків третього порядку): 4011 «Неподільний фонд споживчого товариства»; 4012 «Статутний капітал підприємства»; 4013 «Статутний капітал споживспілок».

Спірним питанням є віднесення пайового капіталу до зареєстрованого і відображення його на субрахунку 402 «Пайовий капітал» рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал». Адже згідно з Положенням про організацію пайового господарства споживчої кооперації України розмір пайового фонду не є постійною величиною, не зазначається в Статуті споживчого товариства і змінюється відповідно до сплати чи повернення членам (асоційованим членам) споживчого товариства пайових внесків [3].

Незначним за обсягом джерелом формування внутрішніх власних фінансових ресурсів підприємства є дооцінка вартості залишків активів, облік яких вели на субрахунку 423 «Дооцінка активів» рахунку 42. Відповідно до змін, на цьому субрахунку відтепер відображаються курсові різниці, які виникають щодо дебіторської заборгованості або зобов'язань за розрахунками із господарською одиницею за межами України, погашення яких не плануються і не є ймовірними в найближчій перспективі, відображаються у складі іншого додаткового капіталу та відображаються в іншому сукупному доході [4].

Для обліку дооцінки активів звільнено рахунок 41, якому присвоєно назву «Капітал у дооцінках». На цьому рахунку ведуть облік даних про дооцінки (уцінки) необоротних активів і фінансових інструментів, які відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку відображаються у складі власного капіталу і розкриваються у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) [5]. До рахунку відкривається чотири субрахунки, де відображається дооцінка (уцінка) основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інструментів та інший капітал у дооцінках. Зміни у власному капіталі знайшли відповідне відображення у балансі (звіті про фінансовий стан).

Найбільш вагомим джерелом формування внутрішніх власних фінансових ресурсів кооперативного підприємства є нерозподілений прибуток – кінцевий результат діяльності підприємства, що становить різницю між загальною сумою доходів від господарської діяльності і витратами. За цим визначенням основний показник, що впливає на прибуток - це доходи.

Згідно з НП(С)БО 1 доходи — це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [1].

У зв'язку з тим, що розробники НП(С)БО 1 прагнули максимально зблизити форми фінансової звітності з нормами МСФЗ Національне положення не розкриває змісту статей фінансової звітності. Це спричинило певні ускладнення для тих підприємств, які не використовують міжнародних

стандартів, оскільки облік окремих операцій за П(С)БО не збігається з обліком згідно МСФЗ. Для розкриття змісту статей фінансової звітності Міністерство фінансів України затвердило Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [6]. Проте і вони не вносять ясності у питання відображення окремих показників.

Так, згідно з Методичними рекомендаціями у звіті про фінансові результати наводяться доходи і витрати, які відповідають критеріям, визначеним в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку.

Але, у Національному положенні 1 відсутнє поняття «надзвичайна діяльність», і відповідно, поняття надзвичайних доходів та надзвичайних витрат. При формуванні інформації у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) виключено надзвичайні доходи і витрати, а також прибуток від надзвичайної діяльності та податок з нього. Під час коригування Плану рахунків бухгалтерського обліку було виключено рахунки 75 «Надзвичайні доходи» та 99 «Надзвичайні витрати». Питання, де обліковувати такі доходи і витрати у разі їх виникнення і як відображати їх у фінансовій звітності є нерозкритим.

Отже, впровадження в Україні національних стандартів бухгалтерського обліку, гармонізованих до вимог міжнародних стандартів, буде сприяти об'єктивності обліку фінансових ресурсів кооперативних підприємств. Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» - це крок назустріч міжнародним стандартам фінансової звітності. Проте, є окремі питання, що вимагають доопрацювання в процесі впровадження НП(С)БО.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73 [Електронний ресурс]: за станом на 10.12.2013 р. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/npsbu1> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

2. Методичні рекомендації з організації бухгалтерського обліку в споживчій кооперації (із змінами і доповненнями): постанова Правління Укоопспілки від 17.06.2013 № 131 [Електронний ресурс]: за станом на 10.12.2013 р. – Режим доступу: <http://cct.com.ua/doc2013.htm> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

3. Положення про організацію пайового господарства споживчої кооперації України: постанова четвертих зборів Ради Укоопспілки дев'ятнадцятого скликання від 24.01.2007 року [Електронний ресурс]: за станом на 10.12.2013 р. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart03/idx03107.htm> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін

валютних курсів» наказ Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. — Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu21> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

5. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 627 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. – Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua/go/z1242-13](http://zakon.rada.gov.ua/go/z1242-13) (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

6. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс] : за станом на 10.12.3013 р. — Режим доступу : [http:// zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.3060.0](http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.3060.0) (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

Голуб Наталія

к.е.н., доцент

Ангеловська Ольга

магістрант

Таврійський державний агротехнологічний університет

м. Мелітополь

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

У виробничій діяльності підприємств робоча сила посідає одне з головних місць. Показником ефективності використання робочої сили виступає продуктивність праці, від якої в умовах ринкових відносин у кінцевому підсумку залежать обсяги виробництва, а значить – і обсяги реалізації продукції, і доходи підприємства.

Відтак, облік витрат на оплату праці є одним з найважливіших у системі обліку та контролю. При організації цієї системи суттєвого значення набуває економічно обґрунтована класифікація витрат на оплату праці.

Витрати на оплату праці не однорідні та, як правило, для задоволення вимог управління, групуються за декількома класифікаційними ознаками.

1. За видами витрат: на основну заробітну плату; на додаткову заробітну плату; інші заохочувальні та компенсаційні витрати.

2. За елементами витрат: на оплату праці при погодинній формі; на оплату праці при відрядній формі; виплати за понаднормову роботу; премії; матеріальні допомоги тощо.

3. Витрати залежно від складу працівників: на оплату праці штатних